

Поро пиалан улмо нерген шўдымаш-влак

Заповеди блаженства

Юмын лу шўдымашыже мемнам осалым ыштыме деч чара. Тидын деч посна Господь эше вес шўдымаш-влакым пуэн. Рушлаже нуным «Заповеди блаженства», а марлаже Поро пиалан улмо нерген шўдымаш-влак манына. Нуным шуктена гын, мыланна Пылпомыш Кугыжаныште курымаш-лык илыш пуалтеш.

**I. Юмын ончылно шкеныштым изилан ужшо-влак поро пиалан улыт:
Пылвомыш Кугыжаныш – нунын.**

Мо мемнан уло: илыш, тазалык, вий, мастарлык, моштымаш, поянлык – чыла тидым мыланна Юмо пуэн. Кõ тыге шона, тиде шкендым Юмын ончылно изилан ужмаш лиеш. Чылажат Юмо деч улмым палена да Юмылан таум ыштена гын, ме шкенам Юмын ончылно изилан ужына. Таум ыштен моштышо еглан Господь мо кўлешым ончыкыжымат пуаш тўгалеш. Но ме чылаж годым таум ыштен моштена мо? Илышыште кажныжлан иктаж-кунам да иктаж-мо йõрен огыл: изи годым – модыш, кочкыш, вараракше – шинчан тўсшõ,

ача-аван шомакше, чер, чылашт деч виян лийын кертдымаш. Чылажым каласен шукташат ок лий. Шарныман: мо кызыт мемнан уло але ончыкыжым лиеш – чылажат Господь деч. Тудо Шкеат пуэн кертеш, тыгак ача-ава але лишыл ег-влак гоч пуа. Пӧлекым налме годым нерым кадыртылына гын, вес гана кӧ мыланна иктаж-мом пуа? Вес ег ўмбаке парня дене ончыктен: «Молан тудын уло, а мыйын уке?» – манына гын, кӧраныше улмынам палдарена. Господь пӧрымӧ гай лияш манын, шкенам нигӧ денат тагастарыман огыл. Мо улылан таум ыштен моштышо еглан Господь сайрак лияш полша.

II. Ойгырышо-влак поро пиалан улыт: нуно лыпландарыме лийыт.

Тиде ӧрыктарыше шӧдымашым кузе умылыман? Сулыкым касарыме Таинстве нерген ойлымо годым ме тидым изиш умыленна. Вет сулыкым касарымына годым шке уда пашана, йырнык шонымашна верч чот ӧкыныман да шке шӧм-чоннам чыла осал деч эрыктыман. Тидын деч посна Господь мемнам сулык да курымаш колымаш деч утарен ок керт. Ыштыме сулыкна верч шортына, осал пашанам тӧрлаташ тыршена гын, ончыкыжым поро пиалан лийына. Мом Юмо пӧрен: айдеме, вольык, янлык але кушкыл – чылажланат порым ыштена гын, тунам пеш сай. Орланыше-влак верч Юмым сӧрвалаш кӧлеш. Сулык верч ӧкынымӧ дене сулык касаралтеш, молитва дене осалым сенена, тунам ме шкежат сылне лийына. А молитва дене чыла осалым сенгаш, тӧням вашталташ лиеш.

III. Ўнгышӧ-влак поро пиалан улыт: нуно уло мландым наследстве семын налыт.

Кузе тыге? Кеч тагасымаште, кеч модмаште але кильышыште виянрак, чоярак да ушанрак ег сена огыл мо? Но виянлан тудын деч виян лектеш, чоялан – чоярак, ушанлан – ушанрак. Чылаштым сенгышын адакат шке озаже уло – тиде колымаш. А ўнгышӧ-влаклан Господь уло мландым наследстве семын сӧра! Тыгай сенгымашым иктаж-кӧ поген налын кертеш мо? Осалым сенгыше егын сенгымашыжым нигӧ поген налын ок керт, тудо курымашлык лиеш.

Осалым осаллык дене, вияным вий дене, чоя енгым чоялык ден сенгаш төчымө ок күл. Господь мыланна йөршын вес саркуралым кучылташ темла. Сенгаш лийдыме саркуралже – ўнгышылык. Айдеме чонышто йөратымаш дене темше лыжгалык уло гын, тидым ўнгышылык маныт. Тыгай чон ўшана: Господь чыла Шке ыштен кертеш. Ўнгышылык улмо годым айдемын чонышто сырымаш да осал шонымаш уке. Ўнгышө айдеме вес еглан ок сыре, ўчим шукташ ок төчө, шыгыремдыше енымат шыгыремдаш ок тырше. Ўнгышылыкна уло гын, ме Юмылан мемнам вашталташ, көргыштына тыршаш, мемнан гочат весылан полшаш эрыкым пуэна. Тыге ыштена гын, Господь чыла осалым Шке сенга да мыланна мландым наследстве семын пуа.

IV. Көн кочмо-йүмө шумо семын чыным шуктымым ужмыжо шуэш, поро пиалан: тудо темеш.

Тиде шүдымашат өрмашан гай чучеш. Көн кочмо-йүмө жуэш, тудо кочкеш-йүэш да темеш, тунам шкенжым пиаланлан шотла. А чыным шуктымым көн тыге чот ужмыжо шуэш? Молан тудо поро пиалан лиеш да кузе тудо темеш? Вет чынже – тиде кинде ден шыл огыл, шөр але сок огыл. Тудым ны кочкаш, ны йүаш ок лий. Тиде шүдымаште тугай ег нерген ойлалтеш, кө чынын шукталтмыжым илышыште эн күшкө шында. Могай чынын шукталтмыжым тудо тыге чот ўшанен вуча? Мо чын, а мо шоя, тидын нерген кажне енын умылымашыже түрлө. Көлан мо пайдале, тудым чыныш лукнеже. Юмын чынже гын чылашлан икте. Мемнан кумыл шупшмашнам, нелылыкыш логалмынам Юмо чыла пала. Курымашлык чын – тиде Юмо ден айдеме кокласе тыныслык, айдемын Юмо ончылно чыныш лекмашыже. Иисус Христос Шкежат – курымашлык чын. Тудо Шкеж нерген тыге каласен: **«Мый корно, чын да илыш улам. Мыйын гоч огыл гын, Ача деке иктат миен огеш керт» (Ин.14,6)**. Тугеже кө Иисус Христос дене пырля лияш кумылан, Тудын эрыкшым шукта, егвлакым йөрата да нунылан порым ышта, тудо поро пиалан. Чынын шукталтмыжым тыге чот вучышо енын шүм-чонжым Господь темаш сөра. Тудын чонжо тыныс да ласкалык дене темеш. Чыным йөратыше ег шкежат чын ила, Юмым ок мыскыле. Нойышо ег кочмо-йүмө шумо годым шке пагаржым сай кочкыш дене тема гын, капкылже мучко ракатым шижеш.

Но айдемылан шўм-чон ласкалык утларак кўлеш. Сулыкшым касарымым, Юмын чаманымыжым айдеме кўшкырак шында. Тунам Господь айдемын чонышкыжо куаным да тынысым пурта. Вуеш налмаш ден өпкелан мемнан чоныштына вер ок код. Юмын шўдымашым шуктышо енлан Господь вийым пуа. Тыгай годым мыланна кече еда куштылгырак да куанлырак лиеш.

V. Чаманыше-влак поро пиалан улыт: нуно чаманыме лийыт.

Поро чонан ег-влакым чаманыше улыт маныт. Ойгыш логалше-влак верч нунын шўмышт коршта. Уда пашам ыштыше еным ужыт гынат, «Тый мом ыштылат? Теве Господь тыйым наказатла», – манын огыт каласе. Еным чаманыше-влак шке сулыкыштым шарналтат да кугун шўлалтен пелештат: «Господь, мемнан ыштыме чыла сулыкнам проститле». Тыгай чаманыше ег лияш манын, түрлө йөным кучылт. Шужен толшым пукшо, вургем укеаным чикте, черле деке мий, тудым лыпландаре, вийдымым арален нал. Чаманыше ег тўжем дене поро пашам ыштен кертеш. Шке ача-аватым чамане да нунылан полшо! Тидат чаманымаш! Чонлан чот кўлешан чаманымаш южгунам шинчалан огеш кой. Шортшым лыпландаре, осалым ыштышылан ваштареш осалым ит ыште, ойгыш логалше верч кумал, тудлан сай ойым пу, Юмым палыдыме еным Юмылан ўшанаш туныкто да колышо-влак верч кумал, тунам тылат суап лиеш. Вес еным чаманышым Господь Шкеат чаманаш сөра.

VI. Яндар шўман-влак поро пиалан улыт: нуно Юмым ужыт.

Юмым ужаш ок лий гын, кузе тиде илышыште Юмым ужын кертына? Юмым шинча дене огыл, а шўм-чон дене ужын керташ лиеш. Тўжвалне мо улшым сайын ужаш ме окнам мушкына. Юмым ужын керташ манын, мыланна шўм-чоннам мушман, эрыктыман. Мемнан капкылыште шўм эн тўн верым налеш. Чонынат шке тўн верже уло, тушто чыла шонымаш, кумыл шупшмаш шочеш. Умылаш лийже манын, тудымат шўм манына. Яндар шўман-влак осалым огыт ыште,

осалым ыштыме нерген шонымашат нунылан йырнык. Яндар шўмыш кўранымаш, кугешнымаш да осалым ышташ шонымо ок пуро. Тидлан чот тыршыман, Юмым сўрвалыман, уда койышна ваштареш кучедалман, осал шонымашым сенгыман. Торжан каласен пуynet, адакат шкендым кучет, осалым от ойло. Чыла вере тыге ышташ тўналат гын, шкендын лушкыдылыкетым, уда койышетым сенгет. Шарныза: молитва гоч Юмо дене мутланымаш айдемылан эн кугу куан! Тугеже, Юмо кў дене мутланаш кумылан лиеш, да кў Тудын дене мутланен кертеш – нуно эн пиалан лийыт.

**VII. Тыныслыкым кондышо-влак
поро пиалан улыт: нуно Юмын шочшыжо-влак
манын лўмдалтыт.**

Тыныслыкым кондышо ег шкежат чылашт дене келшен ила, ваш сырыше-влакым поремда, нунын верч Юмым сўрвала. Юмо тыныслыкым Шкеж деке лишемдыше корнылан шотла да чот акла, тыге ыштыше еным поро пиалан манеш. Чонышто тыныслык уло гын, чыла чоншижмаш икте весе дене келшен толшо да ласка лиеш. Тыгай енын ушыжат тичмаш, шонен моштымашыжат келге.

Юмо – тиде мучашдыме йӱратымаш да тыныслык. Кум тӱсан Святой Троице – Ача, Эрге да Святой Шӱлыш – курым-курымаш тынысыште да йӱратымаште улшо ик Юмо. Теве святой Сергей Радонежский курымжо мучко шке чонжым сулык деч эрыктен. Шӱмжым яндарешт шуктымеке, тудо Юмым ужын. Поро пиалан улмо нерген шӱдымаште Господь тидымак сӱрен. Святой ег Юмым ужын, Тудын

дене улшо тыныслыкын, йӱратымашын, ваш келшымашын мучашдыме улмыжым шижын. Тиде шижмашым Сергей Радонежский вес святойлан, юмонгам возышо Андрей Рублевлан, умылтарен кертын. Тудат шке тыршымашыже, молитвам шуко лудмыж дене шӱмжым яндарештен, поро пиалан лийме шижмашым юмонгаште ончыктен. Иконышто ончыктым кум Суксын тӱсышт каласен мошташ лийдымын сылне. Эн Святой Троице иконым ончен, меат духовный тӱнян моторлыкшым умылен кертыва. Чоныштым тыныслык дене темыше ег-влак могай кӱкшытыш кӱзен кертмым ужына. Тыныслыкым кондышо ег ончыч шке кӱргыштыжӧ улшо келшыдымашым сена, вара тӱняште улшо келшыдымашым сенаш полша. Тыгай ег-влак сарым чарат, йырышт улшо-влаклан куаным кондат. Тыге шкештат куаным да пиалым муыт.

VIII. Чын ыштыме верч поктылмо-влак поро пиалан улыт: Пылвомыш Кугыжаныш – нунын.

Христослан ўшаныме верч ожно ег-влакым поктылыныт, Православный Черке нерген шоям ойланыт. Священник-влакым тюрьмаш шындыныт, шукуштым пуштыныт. Юмылан ўшаныше-влакым паша гыч поктен луктыныт, нунын нерген газетыш мыскылен возеныт. Туге гынат, айдеме чоным ондален от керт. Господь Иисус Христос мемнан Чын Юмына, Тудо эре мемнан дене пырля да полша манын, ег-влак садак ўшаненыт. Христиан-влакын тыгай ўшанымашышт ок лий ыле гын, нунын ўмбаке вочшо нелылыкым,

шоям, мыскылымашым сенген огыт керт ыле. Тидлан вет пеш кугу чытымаш да лүддымылык күлын. Мемнам шыгыремдышын осалже ваштареш үчым ыштыман огыл. Тидлан ик үшанымаш гына шагал, шүмыштө эше пеш кугу йөратымаш лийшаш. Түняште эн чот ме Господь Иисус Христосым йөратышаш улына. Тунам Тудо эре мемнан дене пырля лиеш да полшен кертеш. Ужаш лийдыме Юмым кузе йөрәтен кертына? Евангелий книгаште тидланат вашмут уло. Шке ача-аванам, иза-шольынам, ака-шүжарнам, коча-кованам, родо-тукымнам да чыла лишыл егнам веле огыл, а моло-влакымат йөратышаш улына. Йөра эше, шке коча-коважым йөраташ лиеш, а өрдыж егым кузе? Тидланат йөн уло. Иктаж егым йөратынет гын, тудлан порым ыште. Чылажат тунам шүметым порылык дене тема, яндарешта, чонет йөратымаш, порылык да моторлык дене темеш. Шыде ден осалже мыланна огеш күл. Христосын шүдымыжым шуктышо да Тудын почеш кайыше ег түняшке волгыдым, порылыкым шара. А осалым ыштыше-влак поро егым огыт йөрәте, нуно чыла жапыштат христиан-влакым поктылыныт. Мемнан курымашлык верна – Пылпомыш Кугыжаныш, сандене мландымбалне илымына годым мыланна Христос верч чыла чыташ ямде лийман.

IX. Кунам тендам Мыланем көра вурсат, поктылыт да тендан нерген түрлө осал шоякым каласкалат, те поро пиалан улыда. Куаныза да йывыртиза, Пылвомышто тыланда кугу суап лиеш.

Тиде шүдымаш ончыч каласымым пенгыдемда да умылтара. Чын нерген ойлымо гына шагал, тудын чын улмыжым эше раш палаш күлеш. Кеч-могай чыным тергаш Господь үшанле йөнним муын – тиде Шүдымаш-влак да Христос Шкеже. Керек-могай чын Господь Иисус Христос дене, Чын Айдеме да Чын Юмын Эрге дене, тергалтеш. Илышыште ыштыме кеч-могай ошкылым Христосын шомакше, Тудын илышыже, туныктымыжо дене тергаш лиеш. А эн чотшо – Тудым сөрвалыме дене! Мом ыштышашым она пале гын, йодына: «Господь, мыланем мом ыштышашым рашемдаш полшо!» Мыланна мом ышташ күлмым умылаш Тудо Шке полша.

«Господь, чылажат Тыйын эрыкет почеш лийже!» манына гын, эшеат сай. Тунам мыланна күлмө семын огыл, а вес семын шукталтеш гын, өпкелыман огыл. Ме шкена кумыл шупшмынам веле палена, а тудын сай але сай огылжым она пале. Мыланна эн күлешанже – Утаралтмаш да Курымашлык илыш! Господь тидым пала да тидлан йöрышö поянлыкым пуаш тырша. Тыгай поянлык деке нангайыше корно кужу, лүдыкшö да куштылго огыл. Мландымбалысе поянлыкым кычалше-шамыч чыла йүштö-шокшым, шужымашым да лүдыкшым чыташ ямде улыт. Пылпомышысо поянлыкна эн шерге огыл мо? Эше тыге лийын кертеш! Илышын иктаж-могай жапыштыже мыланна лүдде каласыман:

«Господь, Тыйын чынжымак Христос улметлан да Илышым пуышо Юмын Эргыже улметлан инанем да чылашт ончылно ойлен палдарем». Шүдымаш тидын нергенат шижтара. Ме храмыште службо годым Ушанымашын символжым мурена. Тушто чылажымат радамлен пуымо. Тиде символым ме наизусть палышаш улына.

Корнышто неле лийын кертмым ме палена. Юмылан ушанымаш корныштат түрлө лүдыкшö вашлиялт кертеш. Тыгай лүдыкшым сөнгыме нерген тиде шүдымаште ойлалтеш. Пылпомыш Кугыжанышыш, мемнан курымашлык суртышкына, пörтылмына куанле лиеш манын, ме палена!

